Anul al 54-lea · 14 Pagini · EXEMPLARUL { În România: 3 lei / În străinătate: 6 lei · 14 Pagini · Nr. 238 Luni 30 August 1937

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

CONFERINŢA MICII INŢELEGERI

Când a luat corp şi suflet sistemul de alianţă ce s'a numit atunci, în ironie, „Mica Inţelegere", mulţi au bănuit că el va fi o sursă de conflicte, iar nu un instrument pus în serviciul păcii.

Alţii au crezut că Mica Inţelegere a fost creată numai cu scopul de a se opune intereselor marilor puteri din apus, în Europa centrală; sau numai împotriva pretenţiilor revizioniste maghiare.

Toţi s'au înşelat în bănuelile, credinţele şi previziunile lor.

Dacă originea politică a acestui sistem de alianţă o găsim în situaţia creată după încheerea păcii în Europa centrală şi în lipsa de siguranţă colectivă, din cauza spiritului de revanşă al învinşilor, nemulţumiţi de noua rânduială a naţiunilor şi a statelor lor, originea ei *spirituală* este ceva mai îndepărtată.

Ziarul „Politica" din Belgrad a amintit cum s'a constituit, la Paris, în 1896, cu prilejul serbărilor jubileului „milenar" maghiar, înţelegerea între reprezentanţii tineretului universitar român, cehoslovac şi iugoslav, cu scopul mărturisit de a apăra interesele celor trei naţiuni amice şi unite, împotriva Austro-Ungariei ce ţinea în lanţurile robiei mai multe milioane de Români, Cehoslovaci şi Iugoslavi.

In sala „Voltaire" din Paris, s'a ţinut întâia adunare publică a acestei „înţelegeri" şi atunci s'au ales un comitet român, sub preşedinţia ziaristului Ocăşanu; un comitet iugoslav, sub preşedinţia d-lui Spalaicovici, student în drept, azi ministru plenipotenţiar în capitala Franţei şi un comitet ceheslovac, sub preşedinţia ziaristului Schmidt-Beauchaz.

După câteva săptămâni de la constituirea acestor comitete, s'a produs cea dintâi manifestare publică a întreitei înţelegeri, în sala „Wagram" din Paris, sub preşedinţia lui Flurance, fost ministru al afacerilor străine franceze, în care toţi oratorii, români, iugoslavi şi cehoslovaci, au expus situaţia tragică a fraţilor lor din monarhia austro-ungară şi au făcut un apel călduros Franţei şi celorlalte ţări civilizate, să apere cauza dreaptă a naţionalităţilor oprimate.

Aşa s'a născut Mica Inţelegere dinainte de război, care a pregătit tineretul celor trei naţiuni pentru lupte şi sacrificii, în vederea înfăptuirii idealului neamului lor.

După încheerea păcii, în 1920, sub impulsul şi din iniţiativa bărbaţilor de stat Take Ionescu, Pasici şi d. Beneş, Mica Inţelegere politică şi-a asumat misiunea să întărească ceea ce s'a construit pe temelia dreptului, să apere prin toate mijloacele, patrimoniul naţional al membrilor săi şi să impună respectul tratatelor celor ce urmăresc revizuirea lor.

In tot cursul existenţei sale, Mica Inţelegere a dovedit că răspunde unor necesităţi superioare europene, prin caracterul defensiv al sistemului său de alianţă şi prin spiritul conciliant şi constructiv al politicii sale.

Conferinţa, ce se va deschide la Sinaia, în ziua de 30 August a. c. şi la care vor lua parte cei trei miniştri ai afacerilor străine, ai României, Cehoslovaciei şi Iugoslaviei, va dovedi şi de astădată, unitatea şi tăria Micii Inţelegeri, prin solidaritatea membrilor săi şi prin ferma lor hotărîre de a apăra în comun interesele lor şi ale păcii, în Europa centrală.

FOC MARE LA SIBIU

PALATUL CORPULUI 7 ARMATĂ PRADĂ FLĂCĂRILOR

Sibiu, 27 August

Astăseară, la ora 10, a isbucnit un puternic incendiu la palatul corpului 7 armată.

La locul incendiului a sosit, cu o întârziere condamnabilă, compania de pompieri, al cărei comandant lipsea din oraş. Pompierii au venit nepregătiţi, fără scări şi cu furtunurile sparte. Din această cauză, ajutorul lor a fost aproape inexistent, iar palatul a căzut pradă flăcărilor. A fost nevoe să se aducă pompieri voluntari, de prin comunele alăturate: Cisnădia, Guşterija şi Turnişor.

Au fost prezente toate autorităţile, civile şi militare, în frunte cu prefectul judeţului şi d. gen. Oprescu, comandantul corpului 7 armată, care a condus personal lucrările de evacuare a localului.

In momentul când telefonez, focul a fost localizat.

Cauzele focului nu se cunosc.

Se fac cercetări.

S'au ciocnit patru trenuri

Patru morţi şi 70 răniţi

Rio de Janeiro, 27 (Rador). — **O ciocnire de trenuri cu totul neobişnuită s'a întâmplat azi într'o gară de la periferia oraşului Rio de Janeiro.**

S'au ciocnit în acelaşi timp 4 trenuri care veneau pe diferite linii, din cauza unei manevre greşite a unui ac.

Sunt patru morţi, 30 de răniţi grav şi peste 40 de răniţi mai uşor.

TRECĂTOAREA NANKAU (CHINA)

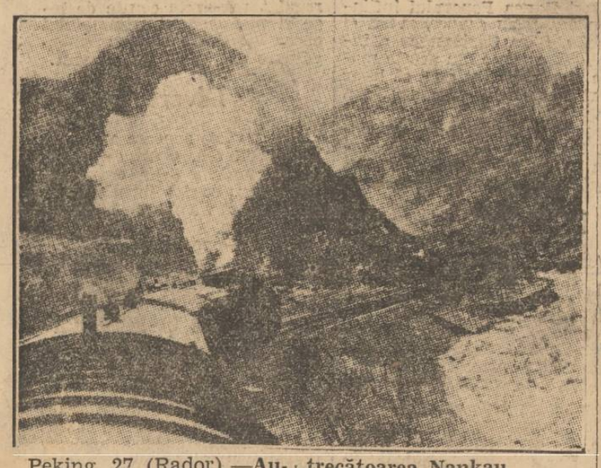

Peking, 27 (Rador).—**Autorităţile militare japoneze anunţă că trupele japoneze sunt pe deplin stăpâne pe trecătoarea Nankau.**

Trupele chineze fug spre vest, spre platoul mongol, urmărite de forţe japoneze.

PE MALUL DUNĂREI — *PANTELI STANCIU*

O autocamionetă s'a prăbuşit în apă

Toţi pasagerii au fost răniţi

Braşov, 27 August

O autocamionetă a soc. „Astra", din Câmpina, care plecase cu mai mulţi maeştri sondori spre Râmnicu-Vâlcea, pe şoseaua Braşov-Sibiu s'a răsturnat dela o mare înălţime, în apă, sfărâmându-se complet şi rănind pe toţi pasagerii.

Iată cum s'a petrecut faptul:

Autocamioneta nr. 5920 era condusă de şoferii Tudor Damian şi Nae Bucătaru, cari făceau cu schimbul. Lângă ei luase loc maestrul Chirovnicu, iar în spate alţi 12 oameni, cu saci cu spilung şi diferite scule, plecaţi să facă sondagii.

In apropiere de com. Vlădeni, la o serpentină, a apărut în faţa camionetei o maşină Buik, din Bucureşti. Şoferul Damian, care conducea, a voit să vireze la dreapta, dar cârma de direcţie s'a rupt şi autocamioneta s'a isbit cu putere de parapetul stâng al podului care trecea peste o apă stătătoare, rupându-l. Camioneta a făcut un salt în aer, prăbuşindu-se apoi, la o adâncime de 10 metri.

Toţi pasagerii au fost aruncaţi în diferite părţi. O mare parte din ei au căzut cu maşina în apă. Intâmplarea a făcut ca maşina să cadă pe roate.

In ajutorul lucrătorilor au venit mai mulţi şoferi, cari urmau camioneta cu alte două maşini, încărcate cu sonde, tot pentru R.-Vâlcea.

Au fost scoşi grav răniţi, în agonie: Luncaşu Petre, din Provita şi Neagu Gheorghe, cari au fost transportaţi cu un autobuz c. f. r. la Râmnicu Vâlcea.

Scandalos e faptul că nefericiţii sondori neavând bani asupra lor, spre a-şi achita costul biletelor de autobuz, un controlor de pe linie i-a sechestrat în cabină, fără a mai ţine seama de starea lor.

Au mai fost grav răniţi sondorii: Corbu Tănase şi Corneanu Ion, cari au fost aduşi cu autobuzele Salvării la spitalul de ochi din Braşov. Autobuzele Salvării din Braşov au mai dat ajutor lucrătorilor: Stoica Vasile, Neamţu Ion, Maricoiu C., Stelegan I., Toma I., Vintiloiu Gr., Anadie Dumitru şi Necula I.

Camioneta se află încă în apă.

Pădure în flăcări în Franţa

Paris, 27 (Rador). — *Un foc uriaş a distrus 50 de kilometri patraţi de pădure, peste 16.000 de hectare de brazi şi pini, în regiunea Bordeaux, la Mont de Marsan.*

Trupe din corpul 17 armată din Bordeaux şi mii de voluntari luptă pentru a împiedeca întinderea focului.

—oxo●oxo—

DESORDINI ÎN KENYA BRITANICĂ

Londra, 27 (Rador). — Agenţia „Reuter" anunţă din Monbassa (Kenya britanică):

Ieri s'au produs în oraş noui dezordini. Doi înalţi funcţionari britanici, d-nii Leslie şi Nelson, au fost atacaţi de o bandă de arabi bine înarmaţi. D. Leslie a putut scăpa cu viaţă numai graţie intervenţiei rapide a mai multor soldaţi ascari, cari au doborît pe agresori.

Dintre banditii arabi au fost omoriţi 11.

Autorităţile au luat întinse măsuri severe pentru a împiedica repetarea dezordinelor.

Dela Nairobi s'au trimis imediat trupe de întărire, întrucât la Monbasa situaţia continuă să fie foarte gravă.

—xoxOxox—

Mare grajd de cai de curse din Polonia distrus de foc

Varşovia, 27 (Rador). — *Grajdurile de cai de curse ale prinţului Czartoryski, dela Krasne, în apropiere de Lublin, au fost distruse în întregime de un violent incendiu.*

Unsprezece cai de curse dintre cei mai de seamă din întreaga Polonie au pierit în flăcări.

Cuiul străin

de EM. HAGI MOSCO

Toate neamurile au clipe de scăderi, din care străinul din afară, şi mai cu seamă cel dinlăuntru, trage foloase. Dar această lipsă vremelnică nu înseamnă să te laşi a fi tărît pe povârnişul pieirii fiinţei acelui neam. In acele clipe de scăderi se năruiesc oameni — şi alţii se ridică în locul lor. Acesta este procesul marilor prefaceri din scurgerea vremii.

Din fericire însă, sunt şi clipe de ridicare, cum a fost războiul cel mare de întregire. Atunci, întreaga suflare românească s'a strâns laolaltă şi din acea închegare sufletească s'a născut izbânda. Dar curând, fie că sforţarea a părut prea puternică, fie că încrederea prea mare în roadele acelei isbânzi a fost şi ea prea puternică, un val de moliciune a cuprins ţara. Şi cu uşurinţa datorită unui trai fără frâu, viaţa a pornit nepăsătoare pe făgaşul uitării zilei de eri încălzită de bucuria zilei de azi. Dar la răspântie era pândită.

Şi cum se întâmplă cu o grădină neîngrijită, în care buruenile năpădesc cu miile, înconjură florile, apoi le înăbuşesc punând stăpânire pe ea, tot astfel, şi România, pornită în goana vieţii uşoare, s'a pomenit cu fiinţa-i înăbuşită de atâţia străini de neam, de lege şi mai ales de suflet.

S'ar părea totuşi, că un nou val de nationalism firesc, dar din păcate nu îndeajuns sprijinit de tot ce este român, îşi ia avântul târziu. Simţirea românească lese din lâncezeală, se deşteaptă şi cu toată împotrivirea faţişă sau tainică a unor fii ai ţării va învinge.

Fiinţa neamului este adânc şi dureros atinsă pe toate tărâmurile. Puroiul destrămării pătrunde cu încetul în măduva lui, şi cu cât se va întârzia în stârpirea răului, cu atât va fi mai grea trezirea. Uităm că ţara românească şi neamul românesc, deşi în hotarele lor firesti, fac astăzi statul românesc cu multă gloată străină, sau înstrăinată.

Primejdia semită dinainte de război nu era nimic faţă de cum se înfăţişează astăzi şi este exploatată de cei interesaţi.

Am moştenit, odată cu înapoierea pământului românesc cotropit de străin, o populaţie murdară, nărăvită în obiceiuri străine tuturor, trăită în fundul ghettourilor din care n'a voit şi nu voieşte să iasă. In loc ca semiţii de aci, veniţi în ţară mai de mult, dacă nu contopiţi cu neamul în mijlocul căruia au crescut şi înflorit, măcar conştienţi de drepturile neamului românesc, să se ridice împotriva acestor nepoftiţi, dimpotrivă îi îmbrăţişează socotindu-i de-ai lor. O desolidarizare din partea evreimei născută în ţară, faţă de aceşti îndrăzneţi „minoritari", ar limpezi mult chestiunea semită. Când la Braşov, în 1924, s'a votat de

(Continuare în pag. 2-a)

ZIARIST FRANCEZ OMORÂT INTR'UN ACCIDENT DE AUTOMOBIL

Berlin, 27 (Radio-Central). — **D. Michel Bossan, ziarist francez, fost corespondentul din Berlin al ziarului „Le Matin", a suferit un grav accident de automobil în apropiere de Frankfurt.**

Voind să ia înaintea unui convoi de autocamioane, maşina d-lui Bossan, care mergea cu o viteză de 130 km., pe oră, s'a lovit de roata ultimului autocamion, a capotat şi a fost complet distrusă.

D. Bossan a fost ucis, iar însoţitorul său, un ziarist german, grav rănit.

—oxo●oxo—

FILME

La întretăierea liniei ferate cu şoseaua ce leagă satul Sângeorz de bâlle Hebe, locuitorii şi vilegiaturiştii au straniul prilej să citească următorul aviz oficial:

Admonitiune

Acele cari calcă pe calea nepermisă oprită pentru publicu, carele în orice mod strică calea seu clădirile aparţienetorie aceleia, carele deschide cu voinicie stavilele calei, carele patce vite fără de pază pe lângă cale, care strică conducătorii telegrafiei seu carele în generale comite ore faptă periclitatore, de securitatea trenurilorru seu carele se întrepune personalului de cale se va pedepsi conform rigurozităţii legei.

Se va zice: Cum nu se găseşte cineva să sfâşie acel afiş ofensator pentru limba română?

Răspunsul: autorul a avut grija să nu-l facă de hârtie, ci de zinc!

Totuş, se găseşte ac pentru orice cojoc.

In speţă, îl aşteptăm dela direcţia căilor ferate române.

Vinovatul trebue să fie descoperit şi trimis acasă — cu primul tren aerodinamic.

Don José

Vapoarele S. M. R.-ului sunt în siguranţă pe Mediterană

In legătură cu atacarea unor vapoare cari trec prin Dardanele şi au încărcătură pentru Spania roşie, de către avioanele sau submarinele naţionaliste, din cercurile serviciului maritim român ni se dau următoarele relaţii:

Călătorii, cari folosesc vasele S. M. R.-ului, să nu se îngrijoreze de situaţia ce s'a creiat în această parte a Europei, deoarece vapoarele româneşti sunt la adăpost de orice eventuale atacuri.

După cum se ştie, vasele serviciului maritim român au refuzat asemenea încărcături şi ele nu fac nici un fel de transporturi pentru nici una din părţile beligerante, păstrând completa neutralitate în războiul civil din Spania, următor atitudinei ţării noastre.

Deasemenea, prin înfăţişarea lor exterioară vasele noastre se recunosc de departe, iar drapelul ţării le pun la adăpost de orice intenţiuni agresive.

Aşa fiind, publicul călător român şi străin nu are de ce să se teamă, atunci când călătoreşte pe apele Mediteranei cu vasele S. M. R.-ului.

SCRISORI DIN PARIS

Se vor face alegeri

Confuzia din sânul Frontului popular

de RENE SAIVE

In zilele de 10 şi 17 Octombrie se vor face alegeri. Ele n'au insemnătatea alegerilor legislative. In principiu, ar trebui chiar să fie lipsite de orice caracter politic, de vreme ce e vorba numai de a se reinnoi adunările secundare cari gerează interesele departamentelor şi arondismentelor. Totuşi, deoarece chestiunile de persoane sunt puse adesea deasupra chestiilor de principiu, alegătorii francezi se vor folosi de acest prilej ca să se pronunţe asupra politiciei generale.

Este greu de spus de pe acum dacă Frontul popular va ieşi mărit sau micşorat din această luptă. M'am silit să arăt în „Universul" cât de mare era confuzia, atât printre partidele Frontului popular, cât şi printre grupările moderate. Moderaţii par incapabili de o sforţare de coheziune; se ceartă necontenit şi dacă nu pier sub loviturile adversarilor, îşi vor datori salvarea mai mult învrăjbirilor acestora din urmă decât propriilor lor virtuţi.

Care va fi deci atitudinea partidelor Frontului popular?

La primul scrutin, fiecare din aceste partide îşi va prezenta candidaţii. Nu va fi decât un candidat unic la scrutinul de balotaj. Dealtfel, aceasta e tactica obişnuită.

Rămâne de ştiut dacă în practică lucrurile se vor petrece tot atât de simplu ca în trecut. Se pare că radicalii şi mai ales socialiştii au început să se teamă de năpădirea sau, dacă preferaţi, de „colonizarea" comunistă. Radicalilor, fireşte, nu li-e tocmai greu să se apere împotriva uneltirilor comuniste. Dar socialiştii se silesc să salveze independenţa. „Doctrina socialistă, scrie unul din purtătorii lor de cuvânt, d. Sérol, trebue să fie expusă şi apărată cu atât mai multă înflăcărare cu cât în învălmăşeala generală, apare cea mai proprie să înfăptuiască acea justiţie socială la care aspiră toţi muncitorii".

Astfel socialiştii par hotărâţi să lupte cu îndârjire pentru partidul lor mai mult decât pentru Frontul popular. Ei regretă că radicalii şi comuniştii n'au primit să delibereze în comun asupra condiţiunilor acţiunii Frontului popular pe viitor şi ei constată că situaţia e „in deobşte complicată şi haotică".

Trebue să reţinem aceste mustrări voalate ca indiciile unui dezacord tot mai adânc în sânul Frontului popular. Nu-i încă ruptura, dar de pe acum este despărţirea.

„Trebue să acţionăm, mai scrie d. Sérol, astfel ca formaţia adoptată în 1936 să fie menţinută şi să fie mai solidă după lupta electorală. In prezent, reformele considerabile, realizate din punct de vedere social, n'ar rezista la o separaţie a partidelor de stânga.

Dacă s'ar produce o neînţelegere, ar trebui să se organizeze, aşa cum se face, în anumite împrejurări, într'o căsnicie serioasă. Nu vom divorţa decât când copiii noştri vor ajunge mari".

D. Sérol ar fi putut să adauge: — „dar vom divorţa totuşi".

Epoca marei iubiri a trecut şi se pare că fiecare din soţi n'a păstrat din căsătorie decât amărăciune şi amintiri proaste.

COLONELUL DE LA ROCQUE ŞI FONDURILE SECRETE

Colonelul de la Rocque, invinuit că s'a înfruptat din fondurile secrete pe când era preşedintele „Crucilor de foc", va reuşi oare să se spele de bănuelile ce apasă asupra lui?

Iată, în tot cazul, o mărturie foarte importantă care tinde să-l desvinovăţească. E mărturia d-lui Bonnevay, fost preşedinte al comisiunii de anchetă asupra evenimentelor dela 6 Februarie, adunate de d. Rinaldi, directorul ziarului „Lyon Républicain".

„Comisiunea de anchetă, care s'a ocupat de „Crucile de foc", a luat cunoştinţă că acestei asociaţii sau şefului ei au fost vărsaţi bani din fondurile publice? întreabă d. Rinaldi.

— Nu, răspunde d. Bonnevay, care adaugă:

„Comisiunea a constatat chiar că asupra creditului destul de important, pus la dispoziţia ministrului pensiunilor pentru asociaţiile foştilor luptători, nici o sumă n'a fost atribuită „Crucilor de foc". Cât despre fondurile secrete, caracterul lor chiar desfide orice investigare. Pe de altă parte, nimeni în vremea aceea nu presupunea că un ministru de interne a putut subvenţiona vreo ligă".

D. Bonnevay a mai declarat:

„Toate acestea, îmi veţi spune, nu cadrează deloc cu declaraţiile care ar fi fost făcute de d. Tardieu d-lui Pozzo di Borgo, şi pe cari le-a publicat ziarul „Choc". Fără îndoială; dar notaţi bine (şi glasul d-lui Bonnevay devine deodată grav), d. colonel a depus în faţa comisiunii de anchetă, după ce a depus jurământul sub forma rituală.

La întrebarea mea: „Juraţi să spuneţi adevărul, tot adevărul şi numai adevărul", colonelul a răspuns: „Jur".

—oxo●oxo—

Comandantul aviaţiei belgiene la Berlin

Berlin, 27 (Radio-Central). — *Generalul Duvivier, comandantul aviaţiei belgiene, se află, în urma invitaţiei generalului Goering, de câteva zile la Berlin ca oaspete al aviaţiei germane.*

D-sa a vizitat până acum şcoala de război a aviaţiei, academia militară de aviaţie şi alte instituţii ale aviaţiei germane.

Generalul Franco (x) întâmpinat de locuitorii unui sat din apropierea Santanderului